

Purvi Latvijā

Dr. biol. Māra Pakalne

Latvijas Universitāte

E-pasts: mara.pakalne@lu.lv

Kas ir purvs?

- **Purvs** ir zemes virsas nogabals, kuram raksturīga **kūdras veidošanās**, pastāvīgs vai periodisks mitrums un specifiska augu un dzīvnieku valsts.
- Purvi Latvijā aizņem 4,9% valsts teritorijas

Kūdras atradnes

- Teritorijas, kuras ir jau izmantotas kūdras ieguvei, nosusinātas lauksaimniecības, mežsaimniecības vai kūdras ieguves nolūkos netiek pieskaitītas pie purviem.
- Kūdras atradnes Latvijā aizņem 10,4% valsts teritorijas

Kūdras atradnes

PEATLANDS IN LATVIA

Purvu veidošanās

Aizaugot
ūdenstilpnēm

Pārpurvojosies
minerālgruntij

Purvu nozīme dabā

- Purvi ir ūdens uzkrājēji un nozīmīgs ūdens aprites posms dabā
- atspoguļo ģeoloģisko pagātņi, kūdras slānī glabā informāciju par dabas attīstību vairāk kā 10 000 gadu laikā.

Purvu tipi

Zāļu purvi

Pārejas purvi

Augstie purvi

Zemie (zāļu) purvi

- Zemie purvi veidojas ieplakās, kur pieplūst gruntsūdens un minerālvielām bagāti upju un avotu ūdeņi.
- Sastopami augsto purvu malās, upju palienēs un ezeru krastos.
- Sastop arī zāļu purvus, kuros zemes virspusē izplūst avoti, kuri var būt bagāti ar dzelzi, kalciju vai sēru.

Zāļu purvs Sīterē

Pūkaugļu grīslis

Mušu ofrīda

Purva atālene

Odu gimnadēnija

Pārejas purvi

- Pārejas purvos ir mazāka gruntsūdens ietekme, bet palielinājusies ir nokrišņu loma. Tie ir kā starpstadija starp zemajiem un augstajiem purviem.
- Sastopami ezeru krastos un augsto purvu malās.
- Līdzīgi kā zemajos purvos, te sastop grīšļu sugas, bet sūnu stāvā dominē sfagni.
- Te aug purva šeihcērija, parastais baltmeldrs, polijlapu andromeda, Alpu mazmeldrs.

Imantviga

Varnstorfa sfagns

Gludais sfagns

Augstie purvi

- Augstie purvi veidojas no zemajiem un pārejas purviem, kad kūdras slānis ir izveidojies tik biezs, ka vairs nav iespējama gruntsūdens pieplūde. Ūdeni un barības vielas tie saņem tikai ar atmosfēras nokrišņiem.
- Nereti te sastop arī nelielus purva ezeriņus. Uz ciņiem dominē sīkkrūmi - virši, vistenes, kā arī andromedas.
- Ieplakās sastop parasto baltmeldru, purva šeihcērijas, spilves, lācenes, virši, dzērvenes.

Purva akači

Garsmailes sfagns

Magelāna sfagns

Sila virsis

Garlapu rasene

Polijlapu andromeda

Teiču purvs

15000 ha

Pundurbērzs

Ietekmes uz purviem

- ▲ Nosusināšana
- ▲ Kūdras ieguve
- ▲ Degšana

Purvu zudumu kūdras ieguves dēļ

- Rietumeiropā purvu zudumi valstīs pat līdz 90 % no sākotnējās platības
- Vislielākie purvu zudumi kūdras ieguves dēļ ir Holandē, Somijā, Dānijā, Igaunijā.
- Holandē gandrīz 100% purvu ir iznīcināti.

Purvu dzīvneki

Spilgtā purvuspāre

Kukaiņi purvos

Parastais
purvraibenis

Mazais viršu zilenītis

Purvi Īrijā

Purvu atjaunošana Francijā

Mitrāju veidošana agrāko kūdras lauku vietā Holandē

Purvu apsaimniekošana Šveicē

Purvi Dienvidāfrikā

Vigas Indijas okeāna piekrastē

Eiropas Komisijas LIFE+ Programmas projekts

- Projekta nosaukums: “Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā”
- Projekta ilgums: 2010. g. 1. februāris – 2013. g. augusts
- Projekta vietas: Rožu purvs, Aizkraukles purvs un meži, Aklais purvs, Melnā ezera purvs

Projekta vietas

Rožu purvs 991 ha

Aizkraukles purvs un meži 1532 ha

Melnā ezera purvs

317 ha

Aklais purvs

Purvu pētnieki darbā

Pastaiga pa purvu

